

DÜNYADA YAŞLANMA VE GERİATRİ

Uzm.Ecz.
Ayşegül Kadriye Saraçoğlu

Yunanca da 'ileri yaş' anlamına gelen 'genas' ve hekim anlamına gelen 'iatrikos' sözcüklerinin birleştirilmesi ile 'geriatri' terimi ortaya çıkmıştır. Tıp, bilim ve teknoloji üçgenindeki gelişmelere bağlı olarak, yaşlı popülasyonundaki artış geriatri, disiplinine olan gereksinimi ortaya koymuştur.

Yaşlanmaya bağlı yeti kaybının ve rehabilitasyon giderlerinin artması, yaşlılıkta görülme sıklığı artan kanser, kalp hastalıkları, artrit ve alzheimer hastalıklarına bağlı sorunların yoğunlaşması geriatri bilimine olan ilgiyi gündeme getirmiştir. Genç nüfusa sahip olan ülkemizde de yaşlı nüfus sayısının, 2004 yılı istatistiklerine göre, 65 yaş ve üzeri nüfusun 7,5 milyon olduğunu ve 2050 yılında bu sayının 18 milyon olacağı ve genel nüfus oranının % 19'unu teşkil edeceği tahmin edilmektedir.

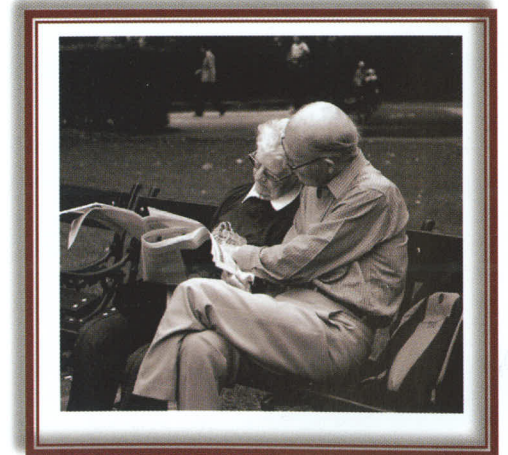
Dünya Sağlık Örgütü ve Birleşmiş Milletler verilerine göre dünya nüfusunun onda birini 60 yaş ve üzeri kişilerin oluşturması, dikkatleri dünyada giderek artan yaşlı nüfus üzerine çekmeye devam ediyor. Özellikle yapılan araştırmalar hızla artan yaşlı nüfusun 2050'li yıllarda 2 milyara çıkacağına habercisi olmuştur.

Son yıllarda dünya yaşlı nüfusunun ortalama aylık artışı 750 bin kişi olarak saptanırken, bu sayının yirmi yıl sonra 2 milyona yükseleceği tahmin edilmektedir.

Daha şimdiden bir takım toplumsal değişimlere neden olan bu artış, varlığını özellikle konut, gelir, sağlık, bakım, ve diğer altyapı ihtiyaçlarında hissettirmektedir.

Tüm sağlık kuruluşlarında Geriatri birimlerinin kurulması, yaşlı haklarının korunup yaşam kalitesinin yükseltilmesi için eylem planlarının geliştirilmesi kaçınılmaz olmuştur.

Ortadoğu ülkelerinde olduğu gibi bizim ülkemizde de geleneksel aile yapısı nedeniyle son yıllara kadar yaşlı bakımının ve sorunlarının gündemde olmadığı bir gerçek ama geleneksel aile yapısının değişime uğraması, daha önce yaşlı bakımının ve istihdamının aile çevresi tarafından yapılıyor olması bundan böyle kim tarafından yapılması gerektiği konusunu öne çıkartmıştır.

DÜNYADA YAŞLANMA VE GERİARTRİ

Yaşlılık ,fiziksel ve mental aktivitelerin azalması yanında çevresel faktörlere uyum sağlayabilme yeteneklerinin giderek azalması olarak tanımlansa da 80' li hata 90'lı yaşlarda eşsiz eserler üreten PABLO PİCASSO' yu MAX BURN' nu GUİSEPPE VERDİ'yi ALEXANDER VAN HUMBOLT' u MARTİN BUBER göz önünde tutulursa, beş duyuda ki yetersizliklerin ve ileri yaşın bu güzelliklerin yaratılmasına mani olmadığıdır. Bu noktadan hareketle 'yaşlılık' aktif ve bilinçli bir yaşamın başlangıcı olmalıdır sonucunu çıkartmak gerekecektir.

Kalabalık aile yapısından çekirdek aile yapısına geçişin ardından aile bireyleri önceliğini, sosyal çevre, iş ve kariyer olarak belirlemiş; Bu durum ise yaşlı bakımı konusunda kısıtlı zaman ve azalan sorumluluk olgularını da beraberinde getirmiştir. Bu noktada devlet kamu kurum ve kuruluşlarının görev üstlenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Bir geçiş dönemi olarak algılanan günümüzde ise ailenin ve devletin sorumluluğunun nerede başlayıp nerede bittiğini tam olarak açıklamak son derece güçtür. Yaşanan sıkıntıların başında ise yaşlılara verilecek hizmetlerin belli bir standardının olmaması gelmektedir. Global bir gerçek olan yaşlı nüfus artışı ve yaşlanma olgusunun sosyal bir politika haline getirilmesi yaşlı bakım ve hizmet konseptlerinin geliştirilmesi zorunluluğunu doğurmuştur.

Uzman Ecz. Ayşegül Kadriye Saraçoğlu
Kaynak: Türk Geriatri Dergileri.